

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינות
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

ב ה צ ל ח ה !

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 011282 עברית	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table border="1" data-bbox="792 1300 1321 1606"> <tr> <td colspan="2">שנה السنة</td> <td colspan="2">חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td colspan="2">מועד موعد</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td colspan="2">מס' תעודת הזהות</td> <td colspan="2">סמל ביה"ס</td> </tr> <tr> <td colspan="2">رقم الهوية</td> <td colspan="2">رقم المدرسة</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة		חודש الشهر		מועד موعد				מס' תעודת הזהות		סמל ביה"ס		رقم الهوية		رقم المدرسة		מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
שנה السنة		חודש الشهر																
מועד موعد																		
מס' תעודת הזהות		סמל ביה"ס																
رقم الهوية		رقم المدرسة																

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ב, 2022
מספר השאלון: 11282
נספח: מאמרים

עברית: הבנה, הבעה ולשון

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	–	הבנת הנקרא	–	60	נקודות
פרק שני	–	הבעה בכתב	–	40	נקודות
סך הכול				100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראה מיוחדת: יש לקרוא את המאמרים שב**נספח** ולענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, מס' 11282 + נספח

קרא את המאמרים 1–2 שבנספח המצורף, וענה על השאלות בפרקים שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

פרק ראשון – הבנת הנקרא (60 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1–12.

1. א. בהערת השוליים (1) של **מאמר 1** – "הפרעת אישיות נרקסיסטית" – מובאים מאפיינים של הפרעת אישיות זו.

לפניך שלושה מן המאפיינים המובאים בהערת השוליים. לכל מאפיין – הבא דוגמה מ**מאמר 1** להתנהגות או לתפיסה של בני דור המילניום הממחישה מאפיין זה.

(6 נקודות)

- תחושת ערך מופרזת – _____
- צורך נואש בהערצה – _____
- קושי בהתמודדות עם מכשולים – _____

ב. הבא מ**מאמר 1** שתי סיבות להתפתחות מאפייני הפרעת האישיות הנרקסיסטית בקרב

בני דור המילניום. (4 נקודות)

- (1) _____
- (2) _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, מס' 11282 + נספח

2. כותבי שני המאמרים מביעים את עמדתם על הטענה שדור המילניום הוא דור נרקסיסטי.

א. לפניך ארבעה משפטים המבטאים עמדות על טענה זו. (4 נקודות)

(1) הסכמה עם הטענה שדור המילניום הוא דור נרקסיסטי, ובו בזמן הבנה כי התנהגותו

של הדור היא תוצאה של המציאות המשתנה.

(2) הפרכה של הטענה שדור המילניום הוא דור נרקסיסטי והאשמת הטכנולוגיה

בהתנהגותו של הדור.

(3) הפרכה של הטענה שדור המילניום הוא דור נרקסיסטי, בין השאר באמצעות הטענה

שהתנהגות הדור היא תכונה התלויה בגיל.

(4) הסכמה עם הטענה שדור המילניום הוא דור נרקסיסטי, למרות ממצאי המחקר.

בנוגע לכל מאמר, ציין את מספר המשפט המבטא את עמדת הכותב העולה מן המאמר.

מאמר 1 _____ , מאמר 2 _____

ב. הוכח על פי כל מאמר את עמדת הכותב שצינת בסעיף א. (6 נקודות)

מאמר 1 – _____

מאמר 2 – _____

3. במאמר 1 נטען כי "בני דור המילניום מקבלים יותר את האחר" (שורה 44).

א. מה דעתה של כותבת מאמר 2 על טענה זו? הבא הוכחה לדברך ממאמר 2. (3 נקודות)

ב. האם הטענה ש"בני דור המילניום מקבלים יותר את האחר" מחזקת או מחלישה את הטענה

שהם דור נרקסיסטי? נמק את תשובתך. (3 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, מס' 11282 + נספח

4. כותבי מאמרים מביאים במאמריהם ראיות, כגון מקורות ודוגמאות, כדי לחזק את טענותיהם.

א. כותב **מאמר 1** מביא את דבריו של סקוט הס, מומחה לתבונה אנושית (**מאמר 1**, שורות 38–41).

כתוב את הטענה שדבריו של הס באים לחזק: _____

(3 נקודות)

ב. כותבת **מאמר 2** מביאה את הדוגמאות של חברות האופנה ורשת המזון המהיר

(**מאמר 2**, שורות 23–27).

כתוב את הטענה שהדוגמאות באות לחזק: _____

(3 נקודות)

5. ציין בנוגע לכל אחד מכותבי המאמרים – ג'ואל סטיין (**מאמר 1**) וצליל אברהם (**מאמר 2**) –

אם הוא בן דור המילניום או שאינו בן דור זה.

הבא מכל מאמר הוכחה לתשובתך. (6 נקודות)

ג'ואל סטיין – _____

צליל אברהם – _____

6. בסוף כל מאמר כל אחד מן הכותבים מתייחס לשאלה כיצד יש לשפוט את בני דור המילניום.

האם שני הכותבים תמימי דעים בעניין זה? הוכח את קביעתך, והסבר אותה. (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, מס' 11282 + נספח

7. לפניך משפט על פי מאמר 1.

השכיחות של הפרעת אישיות נרקסיסטית בקרב צעירים גבוהה מאוד (מעובד על פי שורות 3–5).

מה אפשר להבין מן הכתוב? **הקף** את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

א. שהפרעת אישיות נרקסיסטית בקרב צעירים היא תופעה זניחה.

ב. שהפרעת אישיות נרקסיסטית בקרב צעירים היא תופעה נשכחת.

ג. שהפרעת אישיות נרקסיסטית בקרב צעירים היא תופעה נפוצה.

ד. שהפרעת אישיות נרקסיסטית בקרב צעירים היא תופעה נדירה.

8. לפניך משפט ממאמר 1, ובו מילה מודגשת.

"**שיעורן** של תלמידות תיכון שרוצות בבגרותן להיות עוזרות אישיות של אדם מפורסם גדל

בהתמדה" (שורות 7–8).

לפניך ארבע משמעויות של המילה **שיעור** על פי המילון.

מהי המשמעות המתאימה ביותר למילה **שיעור** במשפט הנתון? **הקף** את התשובה הנכונה.

(3 נקודות)

א. מידה, כמות, גודל

ב. יחידת לימוד בבית הספר

ג. יחס

ד. סברה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, מס' 11282 + נספח

9. לפניך משפט ממאמר 1, ובו צירוף מודגש.
 "רק 60%... רוצים **בבוא העת** לקבל עבודה שנושאת עימה אחריות רבה" (שורות 9–10).
 מבין הצירופים שלפניך **הקף** את הצירוף ש**אינו מתאים** להחליף את הביטוי **בבוא העת**.
 (3 נקודות)

- א. כאשר יבשילו התנאים
- ב. כשיגיע הזמן
- ג. בעת רצון
- ד. בבוא היום

10. לפניך משפט ממאמר 1, ובו מילה מודגשת.
 "אין הם דור השונה **מהותית** מן הדורות שלפניו" (שורה 31).
 מהי משמעות המילה **מהותית** במשפט זה? **הקף** את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- א. במהימנותו
- ב. בכישוריו
- ג. באופן יחסי
- ד. באופן יסודי ועיקרי

11. לפניך משפט ממאמר 1, ובו צירוף מודגש.
 "בזכות העלייה... **בתוחלת החיים**... נשים יכולות לדחות את ההחלטה ללדת ילדים"
 (שורות 36–37).
 מהי משמעות הצירוף **תוחלת החיים** במשפט זה? **הקף** את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- א. אורך החיים הצפוי
- ב. איכות החיים
- ג. אורח החיים הרצוי
- ד. התקווה לחיים

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, מס' 11282 + נספח

12. לפניך משפט ממאמר 2, ובו צירוף מודגש.

"תאגידים אחרים מנסים להתאים את מוצריהם לרצון הצרכנים שהפנו להם עורף" (שורה 25).

מהי משמעות הצירוף הפנו להם עורף במשפט זה? הקף את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

א. היו נאמנים להם

ב. עזבו אותם

ג. החמיאו להם

ד. כעסו עליהם

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

בחר באחד מן הנושאים 13–14, וכתוב עליו מאמר בהיקף של כ-300 מילים לפי ההוראות. תוכל לכתוב טיוטה בעמודים 12–13.

13. מספרים שרבי שמחה בונים, מנהיג רוחני בתנועת החסידות, אמר לתלמידיו שלכל אדם צריכים להיות שני כיסים; בכיס הימני יהיה מונח הציטוט "**בשבילי נברא העולם**" (סנהדרין, ד, ה) ובכיס השמאלי יהיה מונח הפסוק "**וְאַנְכִי עֶפֶר וְאַפֶּר**" (בראשית, י"ח, 27), ובכל אחד מהם ישתמש האדם לפי הצורך.

כתוב מאמר טיעון, ובו הבע את דעתך על טענה זו. נמק את דברייך, ובסס אותם על דוגמאות.

או

14. בשנים האחרונות תפסה תאוצה יוזמה חדשה ששמה "תנו לגדול על שְקֵט". הורים לילדים צעירים נקראים לקנות לילדיהם טלפון נייד שאינו טלפון חכם, כדי להגן על ילדיהם מפני חשיפה לתכנים שאינם מתאימים לגילם ולמנוע מהם התמכרות לטלפון החכם ולרשתות החברתיות. כתוב מאמר טיעון, ובו הבע את דעתך בנוגע ליוזמה זאת. נמק את דברך, ובסס אותם על דוגמאות.

[illegible]

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

[illegible]

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ב, מס' 11282 + נספח

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

**נספח: מאמרים
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
11282, חורף תשפ"ב**

לפניך שני מאמרים.

קרא אותם וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

האם בני דור המילניום הם התקווה הגדולה של האנושות?

מאת ג'ואל סטיין

אני עומד לעשות את מה שמבוגרים עשו לכל אורך ההיסטוריה: לקרוא לצעירים ממני עצלנים, אנוכיים, שטחיים, כאלה שחושבים שהכול מגיע להם. אבל שלא כמו לדורות הקודמים – לי יש הוכחות! על פי מכוני הבריאות בארצות הברית, השכיחות של הפרעת אישיות נרקסיסטית⁽¹⁾ בקרב צעירים בשנות העשרים לחייהם גדולה פי שלושה מבקרב בני 65 ויותר כיום.

5

ממחקר שנערך בעת האחרונה עולה ש־40% מן הצעירים סבורים שהם זכאים לקידום בעבודה בכל שנתיים בלי קשר לתפקודם; הם מכורים לתהילה – שיעורן של תלמידות תיכון שרוצות בבגרותן להיות עוזרות אישיות של אדם מפורסם גדל בהתמדה; התפתחותם מאוחרת – רבים מבני 18 עד 29 עדיין גרים עם הוריהם; והם עצלנים: רק 60% מבני 23 ומטה רוצים בבוא העת לקבל עבודה שנושאת עימה אחריות רבה.

10

מי הם בני דור המילניום? מדובר במי שנולדו בשנים 1980–2000. קבוצה זו מונה כ־80 מיליון בני אדם ברחבי העולם, ומורכבת מבני 13 ועד בני 33⁽²⁾. בארצות הברית בני דור המילניום הם ילדיהם של דור "הבייבי בום"⁽³⁾, שפונה אז "דור האני". בני דור המילניום, שהטכנולוגיה החריפה את אנוכיותו, מכונים "דור האני, אני, אני". אפשר להמחיש זאת באמצעות דוגמה: בשנות החמישים היו תלויים על קירות ביתה של משפחה אמריקנית תצלום מבית הספר ואולי עוד אחד מן הצבא, לעומת זאת היום למשפחה אמריקנית ממוצעת יש כ־85 תצלומים של עצמם ושל חיות המחמד שלהם.

15

מלבד השפעת הטכנולוגיה, בני דור המילניום נעשו כאלה גם מפני שהוריהם האמינו שכדי לשפר את סיכויי ההצלחה של הילדים צריך לטפח את ההערכה העצמית שלהם. "כשהם היו קטנים נהגו לומר להם שהם מיוחדים: 'את נסיכה', 'אתה כוכב', 'אומרת ג'ין טוונג', מרצה לפסיכולוגיה. 'הבעיה היא שכשמנסים לעודד הערכה עצמית אצל ילדים, בטעות מעודדים נרקסיזם'. בסופו של דבר, כשהם יוצאים אל העולם הגדול, הם עלולים להתאכזב לגלות שלא כולם חושבים שהם אכן מופלאים. דבר נוסף שבני דור המילניום נודעים בו, פרט לנרקסיזם, הוא השלכתו הישירה: תחושת ה"מגיע לי".

20

* מעובד על פי סטיין, ג' (מאי, 2013). האם בני דור המילניום הם התקווה הגדולה של האנושות. הארץ. אוחרד מ' haaretz.co.il (תרגום: פרידה פרס־דניאלי. המאמר: "בני דור המילניום: דור האני, אני, אני", פורסם במגזין טיים).

(1) הפרעת אישיות נרקסיסטית – סוג של הפרעת אישיות המתבטאת בתחושת ערך מופרזת, בהתנהגות מתנשאת ובצורך נואש בהערצה. מאפיינים אלה עשויים לפגוע בתפקוד של הסובלים מהפרעה זו ולהקשות עליהם בהתמודדות עם מכשולים.

(2) הנתון נכון לשנת כתיבת המאמר.

(3) "דור הבייבי בום" – כינוי לדור שנולד במדינות המערב ובארצות הברית לאחר מלחמת העולם השנייה.

- 25 בעניין היכולות החברתיות שלהם, אומנם בני דור המילניום עסוקים בפעילות חברתית במשך כל היום, אבל כמעט אך ורק דרך המסך. במבחנים שמדדו אמפתיה⁽⁴⁾ ניכרת ירידה חדה החל בשנת 2000, ומן הסתם הסיבה היא שבני דור זה מבליים זמן מועט יותר במפגשים פנים אל פנים עם בני אדם אחרים.
- 30 אף שהנתונים שהובאו בחלק הראשון של מאמר זה מדויקים, הרי שההתעסקות המוגברת של בני דור המילניום בעצמם היא תוצאה של השינויים שחלו בהיסטוריה. אין הם דור השונה מהותית מן הדורות שלפניו, אלא דור שנולד לעולם של שפע ושל אפשרויות שלא היו קיימים בעבר.
- 35 אומנם בני דור המילניום דוחים את ההחלטות החשובות בחייהם, אך זה מפני שיש ביכולתם לעשות זאת; את הקריירה הם יכולים לבחור מתוך מגוון עצום של אפשרויות. בזכות ה"דייטים" המקוונים הם כבר אינם צריכים להתחתן עם מישהו שלמד איתם בבית הספר התיכון. בזכות העלייה המהירה בתוחלת החיים ובזכות הטכנולוגיה המאפשרת לנשים להרות בשנות הארבעים לחייהן, נשים יכולות לדחות את ההחלטה ללדת ילדים.
- 40 "תארו לכם שלדור ה'בייבי בום' היה יוטיוב; הם לא היו נחשבים אז לנרקסיסטים?" שואל סקוט הס, מומחה לתבונה אנושית. "אתם מתארים לכם כמה פוסטים אנשים בפסטיבל וודסטוק⁽⁵⁾ היו מעלים לאינסטגרם אז? אני חושב שמבחינות רבות אתם מטילים את האשמה על בני דור המילניום בגלל טכנולוגיה שבמקרה קיימת עכשיו".
- והינה משהו שאפילו הפסיכולוגים שמודאגים בגלל מחקרי הנרקסיזם תמימי דעים בנוגע אליו: בני דור המילניום הם אנשים אופטימיים ונחמדים. "הגישה החיובית שלהם מפתיעה אותי. בני דור המילניום מקבלים יותר את האחר", אומר מנכ"ל חברת מדיה המכוונת לצעירים.
- 45 אומנם יש לנו נתונים על נרקסיזם, על עצלנות ועל תפיסת "מגיע לי", אבל גדולתו של דור אינה נקבעת על פי נתונים, אלא על פי הדרך שבה הוא מתמודד עם האתגרים שניצבים מולו. ולא פחות חשוב, הוא נשפט על פי הדרך שבה אנחנו מגיבים אליו. לפיכך אתם עשויים לראות בו או את הדור הדגול החדש של יזמים אופטימיים או, לחלופין, קבוצה של 80 מיליון בני אדם שעומדים להתמוטט בפרץ דמעות אם ציפיותיהם לא יתגשמו. אני בוחר להאמין בילדים האלה. נראה שגם הם מאמינים בעצמם.
- 50

(4) אמפתיה – היכולת של האדם להזדהות עם רגשותיו של האחר, ולהגיב אליו בהתאם.

(5) פסטיבל וודסטוק – פסטיבל מוזיקה שנערך מ־15 עד 18 באוגוסט 1969 במדינת ניו יורק שבארצות הברית. הפסטיבל נחשב לשיא בתרבות האנטי־ממסדית שהתפתחה אז בארצות הברית וכן לאירוע המשפיע ביותר בהיסטוריה של המוזיקה הפופולרית.

האם אנחנו טובים או רעים? מאת צליל אברהם

בכל פעם שקראתי שדור ה-Y, "ילדי המילניום", הוא דור נרקיסיסטי, לא אמפתי, מרוכז בעצמו וחסר עניין בזולת, העקבות הובילו לאותו מקום: לכתבה מאת ג'ואל סטיין וכותרתה "בני דור המילניום: דור האני, אני, אני", שהתפרסמה בעיתון "טיים" בחודש מאי 2013. בכתבה זו הוצג נתון אחד עיקרי: המאפיינים של הפרעת האישיות הנרקיסיסטית נפוצים בקרב בני 20 ויותר פי שלושה מכפי שהיו נפוצים לפני 40 שנה. "בני דור ה-Y", נכתב שם, "הם נרקיסיסטים, עצלנים, אנוכיים ועסוקים בעצמם, והם עדיין גרים עם הוריהם". המחקרים שהובאו בכתבה אישרו למבוגרים את מה שרבים מהם הרגישו שהם כבר יודעים: דור ה-Y הוא הדור הנרקיסיסטי ביותר שנראה אי פעם.

זה נראה מובן מאליו שדור ה-Y הוא דור נרקיסיסטי, אבל איך זה יכול להיות? הרי כל מי שחי בדור הזה מרגיש שהחיים סביבו מתמלאים באידאולוגיה. דור ה-Y אוכל פחות בשר מכל דור אחר. הוא סובלני יותר כלפי הקהילה הגאה. למעשה, אנחנו חיים בשנים האחרונות בתוך שטף מסחרר של שינויים בנורמות התנהגות, שבו כל יום עוד ועוד דברים נהפכים ללא מוסריים: הערות מיניות, השתלטות על המרחב באוטובוס, הערות גזעניות ועוד. מבוגרים – אותם מבוגרים שמתלוננים על היותנו נרקיסיסטים – טוענים ש"כבר אסור להגיד כלום".

יש עוד מידע רב שמוכיח שאנחנו לא נרקיסיסטים: ל-29% מן הצעירים חשוב לעבוד בעבודה שיש בה תרומה לקהילה ולחברה. שיעור זה גבוה בהרבה משיעור הצעירים שחשוב להם להצליח בקריירה ולהתעשר. בישראל הנתונים מעטים מאוד, אבל לפי מחקר שנערך לאחרונה, 21% מבני 20 עד 34 בישראל השתתפו בשנה האחרונה בפעילות פוליטית או חברתית, יותר מכל קבוצת גיל אחרת, ואחד מכל חמישה צעירים עוסק בפעילות התנדבותית.

מי שמרגישים את האידיאליזם הזה על בשרם יותר מכולם הם אנשי השיווק והפרסום. מנכ"ל של חברת אופנה ידועה אמר שהוא רוצה למכור לאנשים "מגניבים, פופולריים ורזים", ובן לילה נהפכה החברה שלו למותג השנוא ביותר בארצות הברית, והמכירות שלה צללו. תאגידים אחרים מנסים להתאים את מוצריהם לרצון הצרכנים שהפנו להם עורף: רשת מזון מהיר, שהרווחים שלה יורדים במיליארדים בשנים האחרונות, התחילה למכור המבורגר טבעוני; חברות אופנה רבות הפסיקו להשתמש בפרוות של בעלי חיים ועוד. האם החברות האלה פועלות כך מטוב ליבן? לא, הן פועלות כך כדי לשרוד. הצרכנות של הצעירים היום עובדת לפי כללים פשוטים: תאגידים שנחשבים למרושעים – מתים.

* מעובד על פי אברהם, צ' (אפריל, 2016). האם אנחנו טובים או רעים? mako – מגזין סוף השבוע. אוחד מ-mako.co.il.

- 30 אז איך יכול להיות שכולם מסכימים שדור זה הוא אנוכי? יכול להיות שכשאנחנו אומרים היום נרקיסזם אנחנו מתכוונים למשהו אחר; כוונתנו היא שאנשים צעירים הם פשוט מעצבנים. כשאנחנו מדברים על דור ה-Y הנרקיסיסטי, כותב ג'ואל סטיין, אנחנו רואים לנגד עינינו אדם צעיר שמדבר רבות על עצמו; משהו שמבקש לעבוד בשלושת רבעי משרה, ומהם יומיים מן הבית; משהו שמבקש דחייה בהגשת עבודה כי הלהקה שהוא מעריץ באה לארץ; משהי שתמיד מאחרת וכועסת שהתחילו בלעדיה. ובעיקר: משהו שיש לו ציפיות לא סבירות מסביבתו. או, בקיצור, אנחנו מתכוונים לאנשים צעירים. אנשים צעירים הם באמת יותר נרקיסיסטים – בכל דור. בין בשנות השבעים, בין בשנות התשעים ובין בימינו. נרקיסזם אינו תלוי בדור, הוא תלוי בגיל.
- 35 אנשים צעירים תמיד מרוכזים בעצמם כי הם עדיין מגבשים את הזהות שלהם. אין להם ילדים ועדיין אין להם עבודה שיש בה אחריות רבה; הם מנסים להבין מי הם בעולם, מה מתאים להם, מה הם יכולים לעשות ומה לא. הם חושבים שהם בוגרים הרבה יותר ממה שהם באמת; הציפיות שלהם מעולם העבודה לא הגיוניות, כי הם לא נכנסו עדיין לעולם העבודה.
- 40 ואולי, כותב סטיין, לא משנה כלל אם אנחנו נרקיסיסטים או לא. מה שקובע בסופו של דבר איך יזכרו דור כזה או אחר הוא האופן שבו הוא יתמודד עם האתגרים שיעמדו בפניו. נראה לי שיש סיכוי שאנחנו נהיה בסדר.
- 45